

Justitiedepartementet
Fredrik Zanetti
Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt
ju.registrator@regeringskansliet.se
ju.11@regeringskansliet.se
Ju2025/00624

Remissvar: Uppskjutande av kravet på att hållbarhetsrapportera för vissa företag (Ju2025/00624)

FAR har erbjudits tillfälle att lämna synpunkter över Justitiedepartementets remiss *Uppskjutande av kravet på att hållbarhetsrapportera för vissa företag (Ju2025/00624)*. FAR vill med anledning av detta anföra följande.

Övergripande synpunkter

FAR stödjer att regeringen implementerar ändringsdirektivet som senarelägger rapporteringstidpunkten för vissa företag. FAR vill också hänvisa till de synpunkter som överlämnats till Justitiedepartementet avseende Europeiska kommissionens remiss *Förslag om ändringar i reglerna om företagens hållbarhetsrapportering (Ju2025/00666)*, samt till de synpunkter som överlämnades till Regeringskansliet den 24 april 2025 i en hemställan om vägledning med anledning av artikel 1 och 3 i COM(2025) 80 final.

Befintliga övergångsbestämmelser

I ovan nämnda synpunkter och hemställan uppmanade FAR regeringen att besluta om huruvida nuvarande övergångsbestämmelser ska upphävas. I promemoria *Uppskjutande av kravet på att hållbarhetsrapportera för vissa företag* avsnitt 3 (sida 8) redogörs för befintliga övergångsbestämmelser i årsredovisningslagarna, av vilka det framgår att ett bolag som var skyldigt att upprätta en hållbarhetsrapport före införandet av de nya hållbarhetsrapporteringsreglerna, ska tillämpa bestämmelserna om hållbarhetsrapport i den äldre lydelsen – dock längst till dess att de nya bestämmelserna om hållbarhetsrapport ska börja tillämpas av bolagen. Promemorian innehåller inget förslag på att upphäva eller ändra övergångsbestämmelsen. FAR:s tolkning av promemorian är att regeringens avsikt är att behålla den befintliga övergångsbestämmelsen. FAR anser att obligatorisk hållbarhetsrapportering utgör en viktig drivkraft för den gröna omställningen, men mot bakgrund av osäkerheten kring utfallet av de pågående omnibusförhandlingarna, där det ännu inte är fastställt vilka företag som kommer att omfattas av reglerna i framtiden, anser FAR att nämnda övergångsbestämmelse bör upphöra. FAR ser positivt på att företag ges möjlighet till frivillig rapportering, såväl enligt de nya kraven i 2022 års hållbarhetsrapporteringsdirektiv som i den nya frivilliga standarden som kommissionen avser att anta som en rekommendation.

Definition av våg 1-företag

FAR anser att företag av allmänt intresse ska utgå från medeltalet anställda enligt det senast fastställda räkenskapsåret för att bedöma om de uppnår gränsvärdet på mer än 500 anställda och därmed ska rapportera i våg 1. Promemorian omfattar förslag att ändra övergångsbestämmelsen i punkt 4 i årsredovisningslagen vilket innebär att kravet på att hållbarhetsrapportera skjuts upp för företag i så kallade våg 2 och våg 3. Promemorian föreslår inga förändringar i skrivningarna som berör så kallade våg 1-företag. Av övergångsbestämmelserna i årsredovisningslagen, punkt 2, framgår att för företag i våg 1, det vill säga de företag som avses i 6 kap. 10 § första stycket, vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och som under det senaste räkenskapsåret före ikraftträdandet i genomsnitt har haft fler än 500 anställda ska de nya bestämmelserna om hållbarhetsrapportering tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter utgången av juni 2024. Punkt 3 innebär vidare att det som sägs i punkten 2 även gäller företag som avses i 7 kap. 31 a § första stycket, varvid det som sägs om antalet anställda i stället ska avse koncernen. De svenska årsredovisningslagarna innehåller således en övergångsbestämmelse som reglerar när företag som är av allmänt intresse och har fler än 500 anställda ska rapportera första gången. I övrigt saknas vägledning för hur 500 anställda ska beräknas. Den strikt juridiska tolkningen av de befintliga övergångsbestämmelserna innebär att företagen ska utgå från det senaste räkenskapsåret före ikraftträdandet (1/7–2024), vilket för kalenderår 2025 utgör räkenskapsår 2023. Det kan ifrågasättas om detta är lagstiftarens verkliga intention eller om företag bör utgå från medeltalet anställda enligt det senast fastställda räkenskapsåret. FAR anser att regeringen bör föreslå att företag ska utgå från medeltalet anställda enligt det senast fastställda räkenskapsåret.

FAR har tidigare uppmanat regeringen att kravet på rapportering enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 (EU:s gröna taxonomi) bör harmoniseras med kravet på att upprätta en hållbarhetsrapport. EU:s gröna taxonomiförordning hänvisar direkt till redovisningsdirektivet (2013/34/EU) vilket utgår från medeltalet anställda under räkenskapsåret. FAR anser att regeringen bör utreda om företag även vid rapportering enligt EU:s gröna taxonomi kan tillämpa samma definition av medeltal anställda som vid hållbarhetsrapportering, det vill säga baserat på det senast fastställda räkenskapsåret.

För att åskådliggöra problematiken med gränsvärdet 500 anställda i genomsnitt bifogas ett exempel i bilaga.

Konsekvenser

Promemorian sammanfattar att förslaget att skjuta upp rapporteringskraven väntas ha positiva effekter för företagen, samt att vissa myndigheter förväntas få lägre arbetsbörda. I övrigt bedöms inte förslaget ha några nämnbara effekter. FAR redogör nedan för ytterligare konsekvenser som bör beaktas om förslaget genomförs:

- De pågående omnibusförhandlingarna inkluderar också EU-kommissionens förslag att höja gränsen för de företag som ska omfattas av rapporteringskraven till de som har fler än 1 000 anställda. Förslaget skulle innebära att endast cirka 200 svenska företag påverkas av de nya reglerna för hållbarhetsrapportering. Promemorian föreslår ingen senareläggning av rapporteringstidpunkten för företag av allmänt intresse med fler än 500 men färre än 1 000 anställda. Om utfallet av omnibusförhandlingarna resulterar i att gränsen höjs, kan flera företag bli skyldiga att rapportera under endast två års tid. Kostnaderna för rapportering och granskning är betydande, även om företagen bara behöver rapportera under ett eller två år.
- Förslaget att skjuta upp rapporteringskraven för vissa företag har även följder för finansmarknadens aktörer som, åtminstone under en period, får kraftigt begränsad tillgång till relevant och jämförbar hållbarhetsinformation. Detta innebär utmaningar för företag inom finanssektorn att efterleva sektorspecifika krav på att identifiera, mäta och hantera hållbarhetsrisker.

Justitiedepartementet är välkommet att höra av sig till oss på FAR vid eventuella frågor eller önskemål om klargöranden.

FAR

Karin Apmann
Generalsekreterare och vd

Bilaga

Exempel på tillämpningsproblem avseende gränsvärdet genomsnitt 500 anställda.

Bakgrund

En koncern, med ett moderbolag i form av ett aktiebolag, omsätter och har balansomslutning enligt nedan (se bild 1) för de fastställda räkenskapsåren 2023 och 2024:

Bild 1:

Group SEKm	2024	2023
Net sales	1,587.6	667.6
Profit after financial items	-60.7	-30.4
Balance sheet total	2,431.1	1,222.4
Equity ratio, %	26	45

Vidare har koncernen totalt antal anställda i genomsnitt under 2023 och 2024 enligt nedan (se bild 2):

Bild 2:

Group	2024	2023
Average number of employees per country		
Sweden	282 (18)	170 (15)
Poland	193 (29)	208 (32)
Finland	243 (17)	15 (2)
Norway	4 (0)	4 (0)
	722 (64)	397 (49)

The average number of women is shown in brackets.

Moderbolagets aktier är noterade på en svensk reglerad marknadsplats (det vill säga bolaget är av allmänt intresse). Tillämplig lag för att upprätta årsredovisning är årsredovisningslagen.

Analys (tillämpning av lagförslaget)

Koncernen försöker avgöra om den tillhör ”våg 1” och därmed behöver rapportera enligt ESRS och EU:s gröna taxonomi i en hållbarhetsrapport som ska ingå i förvaltningsberättelsen i en årsredovisning för räkenskapsåret 2025 (räkenskapsåren motsvarar även kalenderår). Det vill säga bolaget försöker fastställa om det är en stor koncern av allmänt intresse med fler än 500 anställda i koncernen.

Låt oss utreda de tre kriterierna var och en för sig:

1. Stort företag/koncern räknas på de två senast fastställda räkenskapsåren.

Givet fakta enligt fastställda årsredovisningar (se bild 1 och 2) är det en stor koncern eftersom samtliga de tre kriterierna för att utgöra en stor koncern uppfylls (koncernen har över 550 mkr i omsättning, 280 mkr i balansomslutning och 250 anställda de två senast fastställda räkenskapsåren).

2. Bolag av allmänt intresse

Moderbolagets aktier är noterade på en reglerad marknadsplats (Nasdaq Stockholm) under 2025 (och även efter), därmed är det av allmänt intresse.

3. Fler än 500 anställda i koncernen

Kriterium 1 och 2 ovan är uppfyllt, kvarstår att utreda om koncernen också har över 500 anställda för att bli rapporteringsskyldigt för en hållbarhetsrapport som ska upprättas enligt ESRS och även innehålla information enligt EU:s gröna taxonomi för 2025.

EU:s gröna taxonomi

För rapportering enligt EU:s gröna taxonomi är det innevarande år, det vill säga det som slutar 31 december 2025, som utgör underlag för att bestämma om koncernen har ett genomsnitt om 500 antal anställda. Det kan inte avgöras förrän 2025 har passerat och kan således inte fastställas förrän hela räkenskapsåret har passerat. Detta kan i en del fall göra rapporteringen svår att planera. Koncernen i exemplet har pendlat i antal anställda i genomsnitt mellan 2023 (under 500) och 2024 (över 500), och det är således osäkert om koncernen kommer att ha över 500 personer i genomsnitt under 2025. Ledningen av exempelkoncernen kan således inte veta om rapportering enligt EU:s gröna taxonomi behöver upprättas och ingå i en hållbarhetsrapport förrän på våren 2026, strax före att årsredovisningen ska avges.

Hållbarhetsrapport med tillämpning av ESRS

Enligt nuvarande övergångsregler i ÅRL (som inte förändras enligt lagförslaget) ska koncernen beräkna genomsnittligt antal anställda enligt det senaste räkenskapsåret före ikraftträdandet av den uppdaterade ÅRL.

"1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2024.

2. För bolag som avses i 6 kap. 10 § första stycket, vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och som under det senaste räkenskapsåret före ikraftträdandet i genomsnitt har haft fler än 500 anställda ska de nya bestämmelserna om hållbarhetsrapport tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter utgången av juni 2024."

För exemplarföretaget är det räkenskapsår som slutade 31 december 2023 det senaste före ikraftträdandet (vilket är den situation som de allra flesta företag som nu försöker förstå övergångsreglerna står inför). Det är inte året före det aktuella rapporteringsåret som utgör grunden enligt nuvarande övergångsregel, det hade inneburit att företaget/koncernen använder räkenskapsåret 2024 för att avgöra om hållbarhetsrapport måste upprättas för räkenskapsåret 2025, men så är inte fallet, i stället ska räkenskapsåret 2023 användas.

Slutsatsen för företaget i exemplet blir därmed att en hållbarhetsrapport med tillämpning av ESRS inte behöver upprättas eftersom koncernen inte hade mer än 500 personer anställda i genomsnitt 2023. Det spelar ingen roll att det under 2024 passerar 500 anställda i genomsnitt.

Konklusion

Eftersom koncernen hade färre än 500 anställda per 31 december 2023 men fler än 500 anställda per 31 december 2024 (och gissningsvis även 31 december 2025) så kan den komma att behöva rapportera enligt EU:s gröna taxonomi men inte upprätta en hållbarhetsrapport med tillämpning av ESRS.

Om koncernen inte skulle uppfylla kriterierna för att behöva upprätta hållbarhetsrapport så är det en koncern i så kallade ”våg 2” (det är ett stort företag/koncern men uppfyller inte alla kriterierna för att rapportera 2025) och får enligt lagförslaget hållbarhetsrapporteringen uppskjuten med två år. Men i det här fallet ska kanske ändå rapportering enligt EU:s gröna taxonomi upprättas för 2025 (men det kan koncernen inte fastställa förrän räkenskapsåret 2025 passerat, det går inte att beräkna ett genomsnitt i förväg).

Situationen ovan förekommer frekvent, exempelvis för företag som noterar sig för första gången på en reglerad marknadsplats och som är under tillväxt. Situationen förekommer också för företag som förvärvar eller avyttrar andra företag vilket gör att koncernens antal anställda kan fluktuera mellan räkenskapsåren.